

CATALUNYA SOCIAL

Any IV. Núm. 155

15 cèntims

19 d'abril 1924

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CAMEROS, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÈFON 1114

— Quin goig que fas, Ramoneta. Ningú diria que ets filla de Sant Gervasi. Si m'haguessis dit que volies anar tan endiumenjada, m'hauria comprat un barret cordovès.

LA PASSIÓ

Surten les multituds devotes dels temples parroquials en llarga corrua interminable, salmodiant cants de penitència. L'hora matinal, pura i de llum esmorteïda, dona visió fantàstica als flambons la flama dels quals el vent fa llengotejar. El sever Crist de l'Agonia va recorrent sobre les espatlles d'un cenacle fornit en fe i vigoria els carrers de la ciutat.

La cara del Crist és macilenta. Sua sang encara el seu rostre. I les seves mans i els seus peus i el seu costat regalimen també sang. Pacient sofrí ultratges camí del Gòlgota, pacient sofreix ultratges per les vies ciutadanes.

La indiferència dels qui en aquella hora dormen i no volen adonar-se que llurs cors són més durs que les pedres que feren llagues a les divines plantes de Jesús. La inconsciència dels qui creient-se superiors a les fervors religioses regategen un sacrifici modest. La burla grotesca, imatge de la dels saigs, cada any, cada Divendres Sant, es repeteix.

Jesús, serè, moribund, ultrajat, no obstant vol passejar-se pels nostres carrers, en ple *inri*, en plena humiliació, i les seves imatges simbolitzant la seva pietat, en cada moviment, en cada vacil·lació dels portants, beneeix amb les dues mans.

Beneeix a tothom. Ell, la pietat summa, demana la pietat dels homes, i en el solc del carrer, en la carrera estreta, en el passeig fastuós, va mirant d'un costat a l'altre, per tal d'infondre un sentit de pietat a les gents.

Pietat als rics i pietat als pobres. Pietat per aquells homes moridors que es creuen immortals i que tenen comptats els dies per comparèixer a l'augusta presència, pietat per aquells infatuats que traïxen els ideals per unes miserioses monedes de coure, pietat per qui desconeix la veritat per culpa pròpia o per culpa d'altri, pietat pels febles, pels humils, pels malalts del cos o d'esperit, pietat per les generacions presents i per les futures.

La passió del Crist, es renova cada any. Té un sentit immens l'horrible drama de la humanitat occidora de la divinitat. És el símbol del bé i del mal en lluita. Cada nafra del Salvador és una font inexhaurible de misericòrdia, però ai! també un terrible anatema.

En aquests dies sants, els homes i les collectivitats, senten vulgues que no tota la força de la majestat qui sofreix, i sense donar-hi importància, en mig de la frivolitat de les mantellines, i dels vestits de gala, o de la lluminària i de les sordines arbitràries, veiem plens de sang i de dolor els camps i les llars de la humanitat.

Crist en passió, és Crist en amor. Crist ple d'espines i de claus i de befa, és Crist dolçíssim, dolç anyell portat al sacrifici. És Crist que tan sols els inconscients poden menysprear.

Tot l'any hauríem de portar aquest Crist clavat en el cor de la faisó que Sant Francesc portava les llagues esculpides en la seva carn viva. Quan la ira o l'ultratge o la desídia o la malvolença o l'odi, ens ferissin, trobaríem en aquest Crist en passió, un escut i una promesa.

Les multituds devotes veneren en la Passió el més excels misteri, i cada any la Flor de Sang perfuma l'ambient dels nostres carrers en les processons piadoses. Tinguem el recolliment degut i preparem-nos en les místiques fervors a pressentir en mig dels psalms tristos i plens de malenconia, en mig de la dolorosa meditació de la passió, els goigs de la triomfant resurrecció, salut del nostre esperit

La pèrdua de les tradicions barcelonines dels dies sants

L'exagerat i pernicios esperit innovador, tan característic de la frivolitat materialista de la gent moderna, deslligat de tot quant porti vinculat en si records de temps passats, de la nostra patriarcal antigor i de tot el que tingui un caire tradicional, es manifesta en una forma d'extermini de tot el que tals sentiments evoca.

Quin mal han fet a la moderna societat les antigues coses? Quina vergonya poden causar a la present les passades civilitzacions de la nostra terra, perquè així sigui tractat llur record? No solament crec que devem quasi totes les coses bones que tenim a les passades generacions, sinó que aquestes preterites èpoques són les que deuriem avergonyir-se que en la civilització per elles engendrada, al costat d'un sector que treballa pel ver progrés i l'espiritualitat, n'hi hagi un altre que sots enlluernaments afalagadors de falses i materialistes doctrines, aparti la humanitat dels seus fins i la conduixi pels camins del vici i de la ruïna.

El nostre passat no és, com creuen les gents modernes, una època de confoços sentiments barbres i incivilitzats, indignes de recordar entre la bona societat d'avui; el passat que representa per a tot esperit progressiu un dels elements de la manera d'ésser actual i la fonamentació de la humanitat futura, està avalorat per un factor sentimental incomparable. Molt poc s'acredità qui en ell no respecta l'esperit dels seus ascendents als quals tant tenen d'envejar bona part dels que avui no volen ser sos fills.

Si diem que les mostres en què es manté latent el record i respecte d'aquest temps en mig de la nostra civilització són els actes o coses dites tradicionals, tot raonament per provar la consideració que es mereixen seria superflu.

Als pobles i ciutats petites, on els sentiments són més primitius si voleu, però més purs i més reveladors de la fe senzilla d'aquells temps, segueixen celebrant-se un munt de festes amaraes d'aquest esperit patriarcal de la tradició. No podem dir el mateix de Barcelona, que tornada ciutat cosmopolita i rebudes estranyes influències, com si tot record de l'antigor fos denigrant, com si son brillant passat i tradicions no fossin son major orgull, ha girat l'esquena i bandejat lentament totes aquestes coses evocadores de belles recordances.

En aquests dies de Setmana Santa tots els països d'esperit netament catòlic, com el nostre, celebren un seguit de festes commemoradores dels més grans misteris i fets de la nostra Religió, festes que la continuada acció del temps ha segellat amb tradicions particulars de cada lloc. Els dies sants tenen en tots els pobles de Catalunya un beil esclat de tradició, excepte Barcelona, cap i casal d'un poble tan espiritual, devinguda ciutat universal que ha perdut son caràcter netament catalanesc i amb ell tots els seus abundantíssims costums d'aquests dies amarats d'una estranya barreja de sentiments de tristor, respecte i grandesa.

Tots els que tenen ja cabells blancs i fins molts que encara serveixen la virior de la joventut, podran contar-vos les famoses processons que des de la setmana de passió venien celebrant-se quasi contínuament amb "cucurulles" els "mals armats" o saigs romans, els severs misteris i penitents aplanats pel pes de les cadenes que arrossegaven. Tota la gent gran recorda amb vera fruïció aquestes processons que en la nit del Dijous Sant, especialment omplien l'ambient d'un recolliment que els d'avui, per un mal entès modernisme, no podem sentir. Contenen també l'extraordinari abillament dels ciutadans en aitals dies, ens parlen d'una rigorosíssima suspensió d'espectacles i trànsit rodat, diuen en fi un munt de coses que demostren la gran fe d'aquelles èpoques.

On són aquests admirables costums dels nostres ascendents? Avui a Barcelona únicament una limitadíssima suspensió en la circulació de certs vehicles i espectacles, i sobretot extravagants vestits de senyora, és el que indica públicament la gran transcendència que en la vida de la nostra ciutat creient tenen aquests dies. Les diverses influències estrangeres malsanes que rep contínuament Barcelona han tret insensiblement l'esperit patriarcal i creient propi de la ciutat nostrada, substituint-lo pels corrents materialistes que en altres llocs del món imperen; i aquest materialisme enemic de l'espiritualitat dels nostres passats és el que se'ns ha emportat aquelles manifestacions tradicionals que mai no tingueren d'oblidar-se. Per això, als pobles, on les influències estranyes són menys directes, continuen amb tot esclat celebrant-se. I convençuts els barcelonins del que la tradició dels dies sants (com a tota tradició) representa, la restauraran després

d'expurgar aquelles coses incompatibles amb l'esperit més avançat de l'època; llavors Barcelona, reviscolada amb l'empelt de la saba que les noves tendències regeneradores li hagin portat, tornarà a mostrar-se com en altres temps ordenadora del moviment tradicional de la nostra terra i serà alguna cosa més que una ciutat gran com tantes altres.

A aquesta tasca catòlica, espiritual i patriò-

tica, tots devem ajudar tant com puguem, perquè únicament les tradicions conservades poden ésser un element exemplar i vivificador en èpoques com aquesta en què sentiments i idees extravagants i positivistes s'estenen lliurement, amenaçant de fer trontollar els fonaments de la nostra terra tan eminentment espiritual i catòlica.

JAUME MARXUACH

Les barraques de Barcelona

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya

En aquest dissortat país, on ha entrat l'afany d'enderrocar sense cap mirament, s'ofereix el curiós espectacle, al qui endinsi una mica i contempli el que s'ha edificat a l'ensens que s'enderrocava i, corprès i astorat, veurà que són més les runes que no pas les construccions.

Veritablement, costa molt menys enderrocar que construir; en fer allò primer hi tenim la mà trencada, i, en canvi, quan es tracta de construir, restem sense saber què havem de fer per vèncer tantes i tan grosses dificultats, tantes resistències i tantes contrarietats que s'oposin als nostres desig, que creiem millor un cop feta la primera feina, que el restant tot sol s'anirà endegant, sense posar-hi de la nostra part altra cosa que l'esperit de crítica, el qual és tan plaent al nostre caràcter llatí.

Vivim en mig d'una constant paradoxa, i no és estrany que tot en aquest món actualment sigui paradoxal, i que continuament estiguin en desacord les nostres paraules, el nostre sentir i el que diríem el nostre voler, amb els nostres actes col·lectius i individuals.

No vull fer esment del que s'ha enderrocat en tots sentits, a la vista de tothom està; mes és de doldre que allò que tot el món aquí a Barcelona clamava i clama perquè s'enderroqui i que es començà a enderrocar, no tan sols s'aturà l'enderroc, sinó que en lloc d'enderrocar-se es va bastint novament extensament i constantment sense que cap força humana no s'oposi a aquesta vergonya ciutadana: les barraques de Barcelona.

D'un quant temps a aquesta banda l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya es preocupa d'aquest assumpte i verament es coneix ben bé prou que els metges estan en contacte constant amb la realitat vergonyosa i punyent, d'aquest cranc social, que ja fa anys que corseca Barcelona i pobles veïns.

Ara sembla que es farà quelcom de profit per sanejar aquesta mena de diem-ne estatges ciutadans, puix si tenim de confiar en les autoritats populars i les que no són populars, jo crec que tenim barraques per estona.

Ignorem quines són les causes que s'oposen al sanejament veritable de la ciutat de Barcelona i pobles veïns. Problema de desplaçament? Problema d'higiene i cultura? Problema econòmic i problema social? Ho ignorem, mes tot problema té la conseqüent solució i amb bona voluntat i desinterès i allò que avui se'n diu *filantropia* quan no, amb esperit cristià i tenint per norma aquell manament de la Llei de Déu, escrit i esculpit en el cor de l'home civilitzat... Amaràs el teu proïsme com a tu mateix.

Havem visitat l'Exposició de l'Automòbil, havem contemplat meravelles de l'enginy humà, les unes per a servir al desenrotllament i l'expansió de les activitats humanes, això és d'aplaudir; al costat d'aquestes havem vist altres manifestacions de l'enginy dels homes, per a posar-se als peus de la vanitat i del luxe humans.

Sortint d'aquells palaus on s'exhibien tantes coses útils, formoses i inútils, ens ha corprès la realitat punyent, oferint-nos el contrast que mentre hi ha qui esmerça un centenar de mils de pessetes per a l'adquisició, no d'una casa, sinó d'un moble que es passa, que ben considerat és un munt de ferro — al cap de poc temps, ferro vell, — voltin aquells palaus les repugnants barraques, on conviuen amuntegats tants d'éssers, que a aquest pas res no els quedarà d'humans.

En altre número de CATALUNYA SOCIAL analitzarem els assumptes tractats en les dues sessions per la benemèrita Acadèmia d'Higiene de Catalunya.

J. GUILERA VILLARREAL

Endebades edificareu...

Itàlia acaba de celebrar unes eleccions generals. En elles s'experimentava un sistema electoral nou, potser un xic antidemocràtic. Elles eren les primeres eleccions d'ençà del moviment feixista i de la "marcia su Roma" de la gent d'En Mussolini, i no cal dir com eren seguides amb interès per Europa sencera.

Aquest interès, de totes maneres, ja fa dies que va decaure en el món. La massa d'opinió que sempre ha acompanyat el *Duce* i les coaccions morals i materials que els feixistes anaven exercint arreu d'Itàlia ja feien preveure el resultat amb la victòria mussolinista.

I el resultat ha vingut a confirmar les previsions. El líder ha triomfat, i una aplanadora majoria de diputats estarà ara a les ordres del cap feixista que, avui per avui, és l'únic home d'Itàlia (encara que sigui a costa del seu prestigi en el món donada la brutícia de les eleccions).

Al costat d'En Mussolini han votat (de grat o per força) catòlics, maçons, nacionalistes, lliberals i conservadors, homes socialistes i grans propietaris, etc., malgrat que no deixen d'ésser remarcables les posicions conservades per les minories amb el Partit Popular al cap.

Què vol dir això? Vol dir, senzillament, que a Itàlia ha triomfat no un partit polític, no una agrupació social; vol dir que ha triomfat un fons sentit nacionalista, el mateix que ha fet seu el Trentí i que comença ja a sospirar per l'irredentisme de la Savoia francesa, de Niça, etc. Ha triomfat un fons sentit italià, i fins els clergues han dividit llurs forces i han restat èxits al partit popular per a participar en aquesta foguera nacionalista i xenòfoba dels *fasci* del cap del Govern actual.

El nacionalisme italià davant de tot.

Dins de poc temps, poques setmanes, Alemanya anirà també a les urnes en unes eleccions en les quals té fixa la mirada Europa sencera.

Alemanya va passar per períodes d'un aplanament extraordinari, va sentir-se veritablement vençuda i anorreada i durant un temps en tingué consciència plena. Era l'hora en què les indemnitzacions es pagaven per procediments normals; en què semblava que davant

del món imparcial Alemanya portava una taca de culpa de la gran guerra; en què per procediments regulars i normals se li exigien fabuloses sumes de marcs, que anava pagant com un deutor normal.

Però vingué un moment en què el sentiment francès s'exaltà novament contra Alemanya; i es digué que ella no pagava tot el que devia; que podia pagar més; que, pràcticament, França era la vençuda; i l'ocupació del Ruhr en fou la immediat conseqüència; i les vexacions estigueren a l'ordre del dia; i fins arribaren moments en què semblava que una revolució, una guerra nova, un cataclisme s'havia de produir a Alemanya sencera. I un nou sentiment nacionalista en fou la derivació immediata. I una nova modalitat d'aquell sentiment del "Deutschland über alles..." derivà dels dolors i de les humiliacions anteriors...

I les eleccions que avui arriben donaran un exponent formidable d'aquest sentiment nacionalista de la desesperació d'un poble que ha passat per totes les imposicions i que arriba darrerament a la conseqüència que la d'un nacionalisme foll és l'única possible...

El nacionalisme alemany, doncs, davant de tot.

I en el propi mes de maig tindran lloc les eleccions generals franceses. La Cambra dels Diputats de la nació veïna serà també renovellada.

Què seran aquestes eleccions a França?

No cal dir que l'antitesi del sentiment alemany; el nacionalisme francès que des de la guerra ha adquirit un aire *chauviniste* com mai hagués tingut; l'exaltació, una vegada més, d'aquell sentiment que féu gran sempre aquell poble, però que pot portar-lo ara a falses posicions com moltes de les que d'un quan temps en aquesta banda adopta.

En Poincaré ha realitzat els màxims esforços en aquest sentit; i projectes radicalíssims (com els darrers per a contenir la baixa del franc) han estat aprovats, i la crisi ha enfortit la posició gahlòmana del cap del Govern francès.

I no cal dir com s'espera que de la batalla electoral en surti una confirmació, un en-

fortiment — encara! — d'aquest sentit francès. Una vegada més l'odi a Alemanya serà enrobustit i nous vexaments es produiran. A hores d'ara ningú no creu equivocar-se en aquestes prediccions.

En conseqüència; el nacionalisme francès, fort i robust, enfortit una vegada més a França. El nacionalisme francès davant de tot, àdhuc de la pau europea, com l'alemany i com l'italià...

* * *

Quina és la conseqüència de tot això?

La visió de la pau i de la reconstitució del món es va allunyant un xic a base d'aquesta xenofòbia que en les principals nacions comença a renàixer, si és que mai havia mort. El nacionalisme pot ésser un sentiment sà a mida de la raó. Però exaltat així, què en cap esperar?

Que lluny se'ns apareixen aquelles confèrències de la pau de La Haya! Que lluny aquell museu Joan de Block! Que lluny fins aquella Societat de les Nacions amb aquella generositat que la va concebre En Wilson i que avui resta reduïda a una oficina més, a un altre centre burocràtic que allà en ple llac de Ginebra sosté uns quants esperits afanyats en petites coses!

Tot, tot això està lluny. La pau es separa de nosaltres. La pau i la comprensió mútua ens fugen ràpidament, se'ns allunyen en proporcions fa un quan temps insospitades. El nacionalisme exaltat, foll, ho mata tot.

I és que la guerra portà una nova lluita d'egoïsmes, i no una efusió cristiana de fraternitat. I és que no podia produir-se aquesta efusió de fraternitat mentre els pobles es pagantitzin cada vegada més, mentre el materialisme més grogler els ompli l'ànima.

Es inútil pensar en pau si el fons de la vida internacional no és cristià. Es inútil somniar en fraternitat humana mentre aquesta no derivi d'un mateix sentiment de paternitat.

En Mac Donald, En Poincaré, En Mussolini, tots, tots els homes directors de pobles lluiten a base d'egoïsmes fantàstics; i res més s'endevina en el fons de la seva exaltació que l'egoïsme d'un propi poble (egoïsme al cap i a la fi) a qui res no importa la pau del món a canvi del seu sentiment nacionalista satisfet.

Es endebades; endebades voldreu edificar la casa sense el Senyor; en va treballareu en aquesta obra mentre el Senyor en romanguí absent. I les paraules del salmista que ho són del Llibre Sant, no passaran...

GASTON GERARD

Mots del dissabte

Indult

Deixeu-me també a mi demanar indults de pena de mort. Vosaltres el demaneu per delictes ja fets, per actes ja passats. Jo el gestiono per endavant: per delictes que es cometran, per actes futurs.

Demano que siguin indultats de pena de mort els esquiroles de les vagues futures; els obrers que vulguin treballar; els qui es resistixin a complir l'ordre de plegar. Demano que no els sigui aplicada "la pena del desertor".

Demano que siguin indultats de pena de mort els obrers i els dependents que no es vulguin syndicar; els que rebutgin tenir carnet, els qui refusin cotitzar, o pagar no vulguin les multes o penyes sindicals.

Demano indult previ de pena de mort per als refractaris, per als grocs, per als addictes a l'amo. Per als amics del burgès. Per als encarregats i contramestres. Per als amos i patrons i presidents de federacions patronals.

Ja sé que aquells són delinqüents, que això són delictes, segons el vostre codi sindical. Però jo faig des d'ara apel·lació a la humanitat vostra, i reivindico també a favor d'aquests reus el dret a vida.

Ja fa anys que faig passos per aquest gran indult. Tota la pietat, tota la misericòrdia, tot el respecte, tota la indulgència, jo els invoco a favor d'aquests insotmesos a l'ordre sindical i sociològic: l'obrer que no es vol syndicar, el treballador que no vol fer vaga.

Cal arrancar de les grapes dels botxins, dels botxins futurs, aquells futurs culpables. Cal perdonar per endavant aquells sentenciats. En nom de les mares, esposes i fills dels futurs infractors de la disciplina sindicalista, demano que no sigui més vessada llur sang, perquè és — i tal si ho és, — sang innocent!

R. RUCABADO

Joventut Social

Heu's aquí les conferències que ha donat aquesta agrupació:

J. CIVERA I SORMANI. — Al Círcol d'obres Catòlics de Sant Josep. Tema: *Els catòlics davant dels moments actuals*.

J. SOLER JANER. — A la Joventut Catòlica de Ripollet. Tema: *L'ideal cristià en la joventut*.

Passada la Setmana Santa, "Joventut Social" seguirà donant conferències arreu de Catalunya.

Ha estat adreçada una circular a les entitats catòliques que diu així:

A LA JOVENTUT CATOLICA

"Joventut Social" és un programa i una acció

Ve a enfortir la idealitat del nostre poble, afeblida pel desconcert i la desorientació que han originat els problemes vius de la postguerra.

Ve a estimular la joventut per tal que ofreni son esforç generós a les obres religioses i socials gairebé mortes per l'indeferentisme estèril i la passivitat infecunda.

Ve a empeltar la saba redemptora de l'espiritualisme cristià a les intelligències de la joventut catalana, els homes de demà.

Ve a donar unitat, mitjançant l'ideari del catolicisme social, a les activitats disperses i a les iniciatives escampades que es corsequen i perden en molts indrets de la nostra terra.

Ve a agermanar, a reduir les distàncies, que per motius d'ordre material separen la joventut catòlica, malversant les energies i esmorçant els entusiasmes.

Ve a predicar en croada generosa la concepció cristiana de la vida enfront del materialisme abjecte que com furienta riuada ofega el nostre poble, adormint son esperit i corrompent son cos.

Aquesta tasca poc plaenta per als que no senten en llur ànima el crit del deure en l'hora present, aquesta tasca que reclama, exigeix l'aportació de voluntats, la cooperació eficient, enèrgica de les activitats verges, és la que es proposa realitzar *Joventut Social*, en la seva actuació, intensa, ferma i decidida.

A continuació es donen instruccions sobre la manera com s'ha d'actuar i es defineix l'ideari de *Joventut Social*.

PARAULES DE LLEÓ XIII

No condemna tampoc l'Església el desig que una nació no serveixi a cap estrany ni a cap senyor, amb tal que això es pugui fer quedant la justícia incòlume. Ni reprèn, per últim, als qui procuren que les ciutats visquin amb lleis pròpies i els ciutadans gaudeixin de més àmplia facultat d'augmentar els llurs profits. Sempre va ésser l'Església fidelíssima fautora de les llibertats cíviques temperades.

(Encíclica *Libertas*, 1888)

El text llatí diu així:

"Neque illud Ecclesia damnat, velle gentem suam nemine servire nec externo, nec domino, si modo fieri, incolumi iustitia, queat. Denique nec eos reprehendit qui efficere volunt, ut civitates suis legibus vivant, civesque quam maxima augendorum commodorum facultate donentur. Civicarum sine intemperantia libertatum semper esse Ecclesia faulrix fidelissima consuevit".

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

DIJOURS SANT

Damunt el món eixut, Senyor, la vostra Sang
s'és tornada rosada.

Canta el gall com en l'aua primera, i Vós, com
en el començament, passegeu en l'oreig del matí.

DIVENDRES SANT

I

Quan canta el gall, Senyor, a cada nota sentim
la fiblada d'una de Vostres Espines. I en el cel,
cada estrella és com una gota de sang.

II

Quina profunditat vibranta, de campana, la
del cel aqueixa nit!
No diríem que la lluna en el ple, és el batall
de plata?
I que en sentim el so en el mateix silenci?

III

Feu, Senyor, que sempre una mica de set ens
acosti a Vós.

DISSABTE DE GLÓRIA

Jesús és ressuscitat i no sap desacostumar els
braços a la llei de la Creu.

J. M. LÓPEZ-PICÓ

INSISTINT

Encara la pornografia

Quan l'Ajuntament va pendre l'acord de prohibir la venda de les publicacions pornogràfiques en els quioscos de la seva propietat, vàrem fer voleiar les campanes en senyal de festa.

Aquell acord tenia tanta transcendència que el vàrem lloar amb gran entusiasme. Però l'alegria dura poc a la casa del pobre. Avui veiem amb pena que els periòdics pornogràfics són exhibits novament en tots els quioscos.

No solament és exposada al públic, com una mercaderia innoble, la premsa infecta, sinó també tota mena de novel·les i publicacions immundes.

Es sensible que s'abandonin de seguida les campanyes de sanejament. Es mana recollir les obres pornogràfiques i l'endemà són exposades novament. Nosaltres no ens cansarem d'insistir en aquest assumpte, car té una cabdal importància.

Havem dit i ho repetirem, si cal, mil vegades, que a Barcelona es dona més importància a la petita anècdota política que no pas a aquelles coses que afecten directament al nostre esperit. Dels diaris no en saben sinó copsar l'intenció política i això és una grossa equivocació.

Fan molt més mal els periòdics pornogràfics que no pas aquells que defensen les idees polítiques o socials més exaltades.

A un home que professi una determinada idea política, si és noble i segueix un camí equivocat, podreu convèncer-lo i obrir-li els ulls a la llum de la raó, però a l'home embrutit per la premsa pornogràfica és endebades que el sermonegeu, car és molt difícil que l'arriben a convèncer.

La pornografia atrofia els sentiments més nobles de l'home i entenebreix la seva intel·ligència. Què podeu esperar d'un jove submergit en les aigües impures de la lascívia?

Cal, doncs, combatre totes aquelles publicacions que matin l'espiritualitat de la nostra joventut. Tots els vicis tenen per origen la sensualitat. Un home sensual es dona fàcilment a tota mena d'excessos. I és natural que sigui

així, car quan s'apaga la llum del nostre esperit, les tenebres davallen damunt seu.

Nosaltres fem aquestes campanyes portats per un desig noble. No es vegi, doncs, un intent malèvol de mortificar als que avui tenen a les seves mans el govern de la ciutat. No; aquest assumpte té una gran transcendència i per això demanem la col·laboració de tothom.

Però no ens fem il·lusions: mentre la premsa pornogràfica pugui publicar-se dins de la legalitat com els altres diaris, els nostres esforços seran estèrils.

Si un periòdic demana autorització per publicar-se i se li concedeix, és natural que es pugui vendre. Si s'autoritza, per exemple, el funcionament d'una fàbrica de moneda falsa, seria ridícul que es perseguís aquells que la fessin circular.

Tenen o no tenen autorització per publicar-se aquests periòdics immunds que infecten la ciutat? Si la tenen, dins l'ordre legal, poden vendre's.

Per això hem dit, i ara repetim, que per evitar l'embrutiment de la joventut no hi ha altra solució *que prohibir no la venda, sinó la publicació dels periòdics pornogràfics.*

Si no es prohibeixen perderem el temps. No cal tenir contemplació amb les empreses editorials que ens prenen la joventut i la maten espiritualment.

J. C.

Publicacions de «Catalunya Social»

El Flagell de la Blasfèmia

PER

Joaquim Civera i Sormani

50 cèntims

Aquest número ha passat per la censura militar

A l'entorn d'un article

Els esports de neu

Damunt les planes d'un diari local, i en la secció d'esports, havem llegit un article en defensa dels esports de neu. En aquest article se'ns alludeix i es pretén refutar les afirmacions que vàrem fer en parlar dels dits esports.

L'articulista defensa amb una gran vehemència els esports de neu. No li neguem pas aquest dret. A nosaltres això no ens interessa. El que sí ens interessa és el que diu referent al nostre article. Afirmar l'alludit articulista que nosaltres som enemics dels esports de neu. Això no és veritat. Mai havem fet aquesta afirmació. Del que som enemics és de les escenes poc edificants que s'havien donat en determinats indrets de Catalunya. Que ara no es donen? Millor. No ens negarà el nostre contradictor que amb el pretext de jugar damunt la neu els joves eixerits es divertien molt. L'articulista ens parla de La Molina i defensa les senyoretetes

que prengueren part als esports de neu. No sabem perquè defensa unes senyoretetes que ningú no ha atacat i de l'honestetat de les quals ningú no dubta. No és a La Molina on s'han comès actes dignes de blasme, sinó en altres llocs.

Es aquest assumpte molt delicat i és preferible no insistir.

Es verament ridícul que es protesti quan es parla en general. Si jo hagués particularitzat, l'articulista obraria molt santament defensant-se, però com que jo no alludia a ningú, no veig la necessitat que es defensí. Podem dir perfectament: al món hi ha homes dolents i els que són bons no han de sentir-se ofesos.

Per acabar ens permetem donar un consell a l'articulista: no vulgui mai defensar un assumpte d'ordre moral amb petites anècdotes.

Aquestes coses s'han de discutir des d'un pla més enlairat.

MARIA BONSHOMS

Relliscades sensibles

La premsa que en diuen neutra rellisca tot sovint al caminar per terrenys que no coneix bé, com si fos per terreny propi. Tenim una pila de relliscades anotades en diaris que van a les confiades mans dels catòlics que no miren prim, com sol dir-se.

Un escriptor conegut, en el més caracteritzat dels periòdics a què alludim, escriu en un article editorial que "al cabo de su invierno se desvanece el hombre y, en cambio, la tierra, tras su aletargamiento anual, eternamente renace".

Això voldrien els que no viuen com Déu mana: que desapareguéssim, que ens anorreéssim, al finir, amb la mort del cos, l'hivern de nostra vida.

Però no és així, sortosament. Aquesta eternitat de renaixença que l'autor de les ratlles transcrites adjudica graciosament a la terra, pot aplicar-se, en certa manera, a la nostra vida, que és de fe que renaixerà al seu temps i es perllongarà per eternitat d'eternitats en el lloc que per la nostra conducta aquí en la terra, durant aquesta vida mortal, haurem merescut.

L'ànima no desapareix amb la mort: perdura, és immortal.

Es el cos qui es corromp i es dissol; però tampoc pot dir-se amb tota propietat que desapareguin.

Fora d'aquest aspecte doctrinal, religiós, de la qüestió, és cosa graciososa que s'adjudiqui a la terra una excel·lència que es nega a l'home, com si l'home fos de pitjor condició que la terra de què està format.

* * *

En el mateix diari en què trobem aquesta relliscada, i en la mateixa plana, i en un article dedicat a "Planes de Enseñanza", ensopeguem amb judicis i opinions tan divorciats del criteri catòlic en aqueixa transcendental matèria, que bé podem dir que tot l'article és una corrua de relliscades o una relliscada solemnia de cap a peus.

Cal solament fixar-se en el paràgraf final de l'article per veure com pensa el seu astronòmic autor i com adoctrina els seus llegidors en matèria tan greu com aquesta. Acaba així l'article:

"El porvenir de las grandes civilizaciones radica en el conocimiento y en la utilización de las leyes naturales".

Naturalisme, Positivisme i Materialisme purs.

Esguardant el món

ALEMANYA

L'informe dels tècnics

En certs centres alemanys es creu, malgrat de certes declaracions del canceller Marx, i sobretot, del ministre de Negocis Estrangers, senyor Stressemann, que l'informe de la Comissió de tècnics pròxim a ésser conegut oficialment serà, sinó acceptat de pla, almenys acceptat en reserves. Sense la imminència de les eleccions, certs còrcols governamentals serien molt mehys esquivols que ara a avenir-se a les conclusions del dit informe.

Sembla ésser molt dubtós que el Govern actual, davant la lluita electoral alemanya, i davant la proximitat de les eleccions franceses, es comprometi a un pla complet de reparacions, i especialment en el punt de la capacitat de pagament d'Alemanya. El més probable és que es limiti a estudiar la qüestió de la moratòria i dels emprèstits internacionals.

L'impost als que surten

El president de l'Imperi ha signat una ordre per la qual s'obliga als alemanys que vulguin marxar a l'estranger al pagament d'un impost de 500 marcs or.

Els estrangers residents a Alemanya, els malalts, els emigrants, els empleats o corredors de comerç, els religiosos i els periodistes, estan lliures del pagament d'aquesta suma.

L'ordre relativa al pagament al qual s'obliga a tots els alemanys que vulguin passar a l'estranger entrarà en vigor immediatament i ha causat a tot arreu una emoció considerable.

El ministre de Finances ha declarat que aquesta mesura ha sigut dictada per a protegir el marc renda.

El jornal dels ferroviaris

Han fracassat les negociacions entaulades entre el ministre de Transports i els representants dels Sindicats, relatives a augment dels sous dels ferroviaris.

ESTATS UNITS

Els crèdits alemanys

El Govern nord-americà sembla que de cap manera està disposat a obrir crèdits a Alemanya, ni amb mires al restabliment de la seva situació comercial.

FRANÇA

La guerra al franc

L'"Echo de Paris" preveu que molt aviat s'arribarà a la cotització de 70 francs per lliura esterlina, afegint que hi ha grans probabilitats que importants empreses estrangeres abandonin definitivament les seves posicions actuals i es vegin en la impossibilitat d'emprendre una nova ofensiva contra el franc.

Per altra part, diu que la política del senyor Poincaré s'esforçarà fins el límit possible en evitar-ho.

Pels obrers de l'Estat

La Cambra ha adoptat per unanimitat, la totalitat d'un projecte de llei encaminat a concedir als obrers de l'Estat, així com a les seves vídues i òrfans, un règim de pensions semblant al de tots els funcionaris.

Els drets d'exportació

El ministre d'Agricultura suprimirà immediatament els drets de sortida sobre els cavalls de raça, ferratges, fustes, grans, fruites i planters de patata.

Per altra part reduirà en un 10 per 100 els drets sobre les conserves de carn.

POLONIA

Collisió d'obers i policies

Els minaires de la mina Czelads, veient que se'ls negava un anticip sobre llurs salaris, han atacat les forces que guardaven la mina, resultant 14 obrers i 19 policies ferits, i greus un obrer i un oficial de policia.

ROMANIA

El conflicte amb Rússia

La notícia de la ruptura de les negociacions russo-romaneses ha provocat a la Cambra declaracions dels caps de tots els partits, afirmant el desig de Romania d'emprendre negociacions amb la República dels soviets, però sols sota la condició expressa del respecte de la frontera actual de Romania.

RUSSIA

Projecte d'emprèstít

El Govern dels Soviets està disposat a llençar un emprèstít "a lot". El Govern rús fa els majors esforços perquè tingui èxit aquest emprèstít, el qual es denomina "Rifa Alddana".

El que passa

ESPANYA ENDINS

La Setmana Santa hauria de fer emmudir la política, però no és pas així.

El poble la celebra la Setmana Santa, però els polítics...

Cabalment en aquesta santa setmana havem de recollir notes polítiques verament transcendents. En Primo de Rivera s'ha sentit progressista.

Aquesta declaració no li agrairan al general Primo de Rivera els partits d'esquerra, i ha motivat en els de la dreta un cert desencant. Per aquest viatge, vénen a dir...

Però no s'aturen aquí les declaracions transcendents del President del Directori. El President del Directori ha fet testament aquesta Setmana Santa. I l'ha fet solemniament, *coram populo*. L'hereu d'En Primo de Rivera és la "Unión Patriótica Nacional", aquest nou partit que s'està formant a base de les desferres de tots els partits, dels polítics professionals embolats, dels ambiciosos impacients de governar, dels necessitats d'*empleo y sueldo*, i d'una munió de gent de bé, desesperada, que cerca mitjans per a salvar-se i salvar el país d'una nova fallida que fóra pitjor que les passades. El P. S. P. també forma part de la U. P. N. encara que sense perdre la seva personalitat. És una provatura que fa per a veure si sura. No judiquem de les intencions, que suposem bones en tothom, però no serà un erro de les dretes destriar les seves forces i àdhuc anullar-les dintre un partit d'ocasió, sense ideologia coneguda, purament circumstancial i de formació oficiosa? El que costa poc... Per aquest viatge, tornarem a dir... no calia que certes dretes treballassin tant.

De política positiva cal registrar el R. D. per a la formació del Cens electoral, que ja veurem què donarà de si, i, de política econòmica, l'amenaça d'una invasió de tres mil milions de pessetes estrangeres portades, és un dir, per financers anglesos i ianquis, a fi d'emplenar-nos de ferrocarrils i d'obres públiques; pessetes que ja es cuidaran, si el cas arriba, de treure de les nostres butxaques i de passar-les molt finament a les butxaques llurs, amb tota legalitat, com se suposa. Aquest grup invasor de jueus financers sols demana que el

Govern espanyol li asseguri l'èxit del seu negoci i que tots els immensos materials necessaris per a les seves grans empreses siguin fets i portats pels mateixos empresaris. A Espanya li reserven el treball manual...

Davant d'aquesta amenaça s'ha format una poderosa entitat espanyola que ha ofert al Govern fer tot quant sigui necessari realitzar en aquest ordre de coses, per empènyer el progrés del país amb capitals propis.

Quina de les dues empreses guanyarà?

ESPANYA ENFORA

Els delegats dels Soviets que tiranitzen Rússia arribaren a Londres correctament, com uns vers diplomàtics; i com a tals els tracta el Govern anglès, esplèndidament. Però a la primera avinentesa ja han ensenyat les dents els delegats soviètics. Volen la revisió del Tractat de Versalles i de tots els Tractats fillols que afecten a Rússia. Volen la Bessaràbia. Volen crèdits, molts crèdits. Però els banquers anglesos, per si el Govern no fos prou prudent, han fet sabedors als dits delegats les condicions absolutament necessàries per a concedir els crèdits que amb tan d'interès demanen. Volen fer-los passar per l'adreçador els banquers anglesos als Soviets russos. Ben fet que fan.

Mac Donald, que és un tros de pa, sembla disposat a donar bon acolliment a quasi totes les pretensions del Govern rus, però els banquers...

El dictamen dels tècnics sobre la capacitat econòmica d'Alemanya ha obert camp a la Comissió de reparacions per a cercar la solució del magne problema. Els tècnics han trobat el desllorigador en el temps, que és or. "El temps i jo contra tots", que deia aquell. I vinga multiplicar anualitats de pagaments. És un capital, aquest del temps, que no té fi ni compte. I als alemanys els fa poca gràcia el constituir la seva nació en etern esclavatge econòmic. I als francesos no els fa profit tan llarga demora. De totes maneres, el dictamen ha estat acollit amb respecte pels països més interessats, i amb goig per tots els altres perquè sembla allunyar, ara per ara, nous i paorosos conflictes.

Mac Donald està resolt a anar prompte a París per tal de convèncer Poincaré (cada dia més suau) que es deu acceptar el dictamen i no sabem si Mac Donald serà capaç de passar el Rhin per fer el mateix amb el Govern del Reich.

J.

D'ací i d'allà

Quan el públic conegué la catàstrofe del Metro Transversal, envaí ràpidament el lloc on s'havia produït el sinistre.

Si la policia no hagués aturat els més exaltats, haurien trossejat les tanques i les eines del treball.

Sempre passa el mateix. El poble demanava el cap dels enginyers.

Nosaltres no volem defensar-los, car ignorem les causes que han motivat l'ensulsiada, però és de creure que aquells que els combatien també les ignoraven.

Certament que és molt de doldre que els obrers hagin trobat la mort treballant en aquelles obres, però creiem que són els tècnics i no el poble els que han de dir si són o no responsables de la catàstrofe els enginyers.

Alguns periòdics llençaven fortes acusacions. Heu's aquí el defecte cabdal de certa premsa: exacerbar els odís i les passions del poble.

Deixem actuar lliurement els tècnics i les autoritats per tal que es faci justícia i s'exigeixin responsabilitats a l'empresa si realment és responsable de l'ensulsiada.

* * *

Els sindicalistes i comunistes varen celebrar un míting al teatre d'"El Bosc" per a demanar l'indult del sindicalista Acher (a) El Poeta.

Es molt humanitari que es demani l'indult d'un reu sentenciat a mort i que els amics treballin per aconseguir-ho.

El que és graciós és que es declarin contraris a la pena de mort i que demanin la seva derogació.

Tots coneixem els procediments dels revolucionaris. No cal sinó esguardar Rússia, on han estat sentenciats a mort milers de ciutadans per no voler sotmetre's a la tirania roja.

Es que si els revolucionaris arribessin a triomfar, derogarien la pena de mort? Tenim la completa seguretat que no.

Aquests senyors que ara es disfressen d'humanitaris, si governessin, farien funcionar una guillotina a cada cantonada.

* * *

Durant aquests dies de Setmana Santa hem vist algunes senyores que feien goig de debò.

Per això s'ha engrescat la premsa partidària de les coses típiques, i ha parlat amb elogi, com de consuetud, de la *clàsica mantilla* i del *tomillo que perfumaba el aire*.

Nosaltres desitgem, naturalment, que es commemori la Passió i mort del bon Jesús d'una manera ben solemne, però no creiem que hi hagi necessitat de disfressar-se.

Tan bonica i escaient que és la mantellina quan la porten les donzelles amb humilitat i recolliment!

* * *

Els Jocs Florals d'enguany es celebraran a la ciutat de Tolosa.

La poesia fuig de nosaltres, en aquests moments que ens és tan necessària.

Estem condemnats a prosa eterna.

* * *

Els partidaris de la destrucció de les Rambles han tingut un fracàs sorollós.

Totes les entitats s'han declarat contràries a la transformació.

Ja que tots els partidaris de Rambles han donat la cara, no podrien també donar-la els seus enemics i avui sabriem qui són?

Desitjariem saber qui és aquest senyor que aprofita totes les oportunitats per a fer servir una de les vies més importants de la ciutat per a les seves pròpies conveniències.

* * *

Ha donat sis representacions al teatre de Barcelona l'autor i actor francès Jean Sarmant.

Aquest senyor ha vingut precedit de molta fama i, la veritat, no ens ha convençut pas.

Quan ens varen dir que era un escriptor molt original, ja vàrem suposar que es tractava d'un autor *atrevit*.

Es ben graciós el que passa amb els escriptors que no reconeixen la moral cristiana. Creen uns personatges arbitraris, i solucionen els conflictes capriciosament. L'originalitat moltes vegades no és altre cosa que desequilibri i desviació.

Es natural que un escriptor sigui *original* tenint un concepte fals de la vida.

Déu ens doni els homes equilibrats i de seny, encara que no passin per originals.

Noticiari

ESPANYA

A Lloret de Mar s'ha inaugurat "El Casal de l'Obrera", dedicat a les noies que saben treballar i saben pregar.

Tan noble i gran empresa s'ha portat a cap gràcies a un moviment social que honora de debò al poble de Lloret, promogut per un estol de senyores que mereixen els més fervents aplaudiments. L'edifici és magnífic sota tots conceptes i, com fet a posta, reuneix tota mena de comoditats i moltes excel·lències.

L'acte de la benedicció i inauguració d'aquest "palau de l'Obrera" fou solemnnial i emocionant, prenent-hi part el benemèrit fundador de l'Ateneu Social de Sant Feliu de Guíxols, mossèn Santos Boada.

Clogué la festa el Vicari General de Girona, doctor Homar, en mig d'un entusiasme corprenedor. A tots les nostres més corals felicitacions.

—Una reial ordre d'Instrucció sobre Ensenyament tècnic disposa que davant la proposta de la comissió tècnica s'obre una informació pública per un període de 15 dies, a partir de la publicació d'aquesta Reial ordre, amb l'objecte que puguin aportar llur concurs totes les persones o entitats que ho creguin convenient, al qual fi podran dirigir-se els escrits al secretari de la comissió d'ensenyament tècnic al ministeri del Treball, Comerç i Indústria, invitant d'una manera especial el professorat tècnic i les empreses industrials, a les quals pugui interessar el problema.

—La Junta Directiva de l'"Associació d'Estudiants Catòlics de Batxillerat" vetllant per al bé dels associats i a l'objecte de proporcionar-los una jornada d'illustració i d'expansió alhora, organitza una excursió col·lectiva per al dissabte de glòria dia 19 d'abril, a Sant Cugat del Vallès i a Terrassa, "poblacions que serveixen com un tresor sagrat uns monuments honra de la Religió i de l'Art, i dignes que llur vàlua sigui més coneguda i més estimada de nosaltres".

—Per a facilitar a la dona el compliment del deure que el nou règim municipal li imposa per la concessió del vot femení, l'Acció Catòlica de la Dona ha creat a Madrid la secció d'Acció municipal femenina, que és un centre de documents, estudis i informacions sobre qüestions municipals i la dona.

Al Círcol d'Estudis es celebrarà sessió tots els dilluns a dos quarts de dotze del matí.

S'ha començat ja l'estudi del nou règim municipal i l'elaboració del programa que es portarà a les primeres eleccions municipals.

La Junta Nacional es dirigeix també a les diocesanes, oferint-los els serveis de la nova secció i demanant-los informacions de tot el que facin en aquest nou camp d'acció femenina.

—En el Basar de l'Obrer ha donat una Conferència sobre "l'esperit social en les obres socials" el doctor don Josep Maria Boix, catedràtic de la Universitat de Barcelona i un dels més aprofitats deixebles de l'inoblidable P. Palau, sociòleg eminent, fundador de l'Acció Social Popular". Fou molt aplaudit.

ESTRANGER

—A Alemanya es va perfeccionant la prèvia censura dels films del cinema per tal de fer-la ben completa i ben eficaç. La Comissió de censura pren tota mena de precaucions a aquest fi. En cas de discrepància s'estudien bé els punts en què n'hi ha, i s'adopten resolucions conjuntes que responguin al fi primordial del debat, que és deixar ben defensats els interessos moral i higiències del poble.

A Espanya darrerament s'han dictat disposicions en aquest sentit, però és de témer que tindran poca eficàcia.

Les persones prudents opten per abandonar una diversió que tants estralls causa als seus aficionats.

—La Vidrieria francesa sindicalista d'Albi (Departament del Tarn), ha fracassat sorollosament, com tantes altres entitats d'aqueixa mena fundada a base de les doctrines collectivistes i per obrers tal volta ben intencionats però mal preparats per a fer d'industrials i prescindir de les normes ordinàries del treball.

Els obrers incendiaren la fàbrica per a liquidar-la millor... Quina lliçó per als somniadors del collectivisme!

—La "Liga contra la pública immoralidad", de Madrid, ha felicitat l'Alcalde de Barcelona per les seves disposicions contra la pornografia dels quioscos principalment. Està bé. Però i a l'altra pornografia dels teatres, cines, cabarets, etc., no menys pública i més efectiva, quan li arribarà el torn?

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprerent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Llegiu i propagueu

Catalunya Social

*Es el periòdic de més
circulació de Catalunya*

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Un any 8 pessetes
Semestre 4

Surt els dissabtes

**IMPREMTA
EDITORIAL
I COMERCIAL**

ATENES A. G.

BARCELONA

Provença, 157 Telèf. 216 G.

304 (05) (46.71) Gt.

LEGIA

ETIQUETA DE
LEGIA LIQUIDA
CASAMITJANA
MARCA DE FABRICA
LEGIA LIQUIDA EXTRA
CASAMITJANA
S. CASAMITJANA MENSA
FABRICANTE
DEPARTAMENT DE CASTELLON DE LA PLANA
ESPANYA

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

PER A ENRIQUIR

la sang, augmentar la gana i fortificar el sistema nerviós, és un medicament sense rival l'aixarop

Hipofosfitos Salud

També es recepta a les criatures delicades i malaltisses. Favoreix en ells el desenrotllament de sistema ossi. Totjust començat a pendre'l, la rosada color de llurs galletes proclama les excel·lències del preparat. Aprovat per la **Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia** :: 29 ANYS D'EXITS EN CREIXENÇA.

Avís: Rebutgi's el pot si no s'hi llegeix en l'etiqueta exterior, amb tinta vermella, «HIPOFOSFITOS SALUD» perquè amb freqüència i per a major lucre en la venda, hom n'ofereix de similars

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 157